

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 maja 2014 r.

Sąd Apelacyjny w Szczecinie I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSA Danuta Jezierska
Sędziowie:	SA Marta Sawicka (spr.) SA Edyta Buczkowska-Żuk
Protokolant:	sekr. sądowy Justyna Kotlicka

po rozpoznaniu w dniu 7 maja 2014 r. na rozprawie w Szczecinie

sprawy z powództwa M. A. (1), A. A. (1), G. A. i S. A.

przeciwko M. A. (2)

o uznanie czynności prawnej za bezskuteczną

na skutek apelacji powoda M. A. (1) oraz powódek G. A. i S. A.

od wyroku Sądu Okręgowego w Szczecinie

z dnia 19 września 2013 r., sygn. akt I C 824/11

I zmienia zaskarżony wyrok w punkcie drugim, trzecim i czwartym w ten sposób, że:

1/ uznaje za bezskuteczną umowę sprzedaży udziałów do 1/2 części w prawie własności nieruchomości położonych w P. (obręb nr (...), działka nr (...)) i G. (obręb nr (...), działka nr (...)), dla których Sąd Rejonowy w Goleniowie prowadzi księgi wieczyste nr Kw (...) oraz Kw (...) zawartą przez pozwaną M. A. (2) z K. A. (1) w Kancelarii Notarialnej M. K. w G. dnia 11 marca 2011 roku za numerem Rep. A numer (...) oraz umowę przeniesienia udziału do 1/2 części w prawie wieczystego użytkowania nieruchomości położonej w P. (obręb nr (...), działka nr (...)), dla której Sąd Rejonowy w Goleniowie prowadzi księgę wieczystą nr Kw (...) zawartą przez pozwaną M. A. (2) z K. A. (1) dnia 1 kwietnia 2011 roku w Kancelarii Notarialnej M. K. w G. za numerem Rep. A numer (...) – w stosunku do powodów M. A. (1), G. A. i S. A. posiadających wierzytelności w stosunku do dłużnika K. A. (1) objęte tytułem wykonawczym w postaci wyroku Sądu Okręgowego w Szczecinie z dnia 18 listopada 2002 roku w sprawie XRc 1393/00, zaopatrzonego w klauzulę wykonalności co do jego punktu czwartego postanowieniem z dnia 11 stycznia 2003 roku,

2/ zasądza od pozwanej na rzecz powodów solidarnie kwotę 3 600 (trzy tysiące sześćset) złotych powiększoną o należny podatek od towarów i usług tytułem kosztów procesu,

II zasądza od pozwanej na rzecz powodów solidarnie kwotę 2 700 (dwa tysiące siedemset) złotych powiększoną o należny podatek od towarów i usług tytułem kosztów postępowania apelacyjnego.

Marta Sawicka Danuta Jezierska Edyta Buczkowska-Żuk

Sygn. akt I ACa 913/13

UZASADNIENIE

Powódka A. A. (1) pozwem z dnia 15 lipca 2011 r. wniosła przeciwko pozwanej M. A. (2) o uznanie za bezskuteczną w stosunku do powódki umowy z dnia 11 marca 2011 r., mocą której K. A. (1) zamieszkały w G. przy ul. (...) sprzedał pozwanej M. A. (2) należące do K. A. (1) udział 1/2 w nieruchomości położonej w G. przy ul. (...) – działka nr (...), dla której Sąd Rejonowy w Goleniowie prowadzi księgę wieczystą (...), udział 1/2 w nieruchomości położonej w P., obręb (...) – działka nr (...), dla której Sąd Rejonowy w Goleniowie prowadzi księgę wieczystą (...).

Powódka wskazała też, że umową z dnia 1 kwietnia 2011 r., K. A. (1) sprzedał pozwanej M. A. (2) udział 1/2 nieruchomości położonej w P., działka nr (...) o powierzchni 0,0726 ha, dla której Sąd Rejonowy w Goleniowie prowadzi księgę wieczystą (...), której był wieczystym użytkownikiem.

W uzasadnieniu powódka A. A. (1) wskazała, że przed Komornikiem sądowym przy Sądzie Rejonowym w Goleniowie toczy się postępowanie egzekucyjne w sprawie KMP 92/02 z wniosku A. A. (1) przeciwko dłużnikowi K. A. (1) na podstawie tytułu wykonawczego – wyroku Sądu Okręgowego w Szczecinie z dnia 18 listopada 2002 r. w sprawie X RC 1393/00 o egzekucję należności alimentacyjnych. Powódka podkreśliła, iż od kilkunastu lat egzekucja jest bezskuteczna, gdyż dłużnik nie posiadał majątku, do którego można byłoby skierować egzekucję, a jedynym składnikiem majątku dłużnika pozostały udziały 1/2 w nieruchomościach położonych w G. przy ul. (...) o powierzchni 0,0611 ha oraz w P. działka nr (...) o powierzchni 1 4941 ha i działka nr (...) o powierzchni 0,0726 ha, dla której wierzycielka zamierzała skierować egzekucję. Zaległość alimentacyjna dłużnika wynosi obecnie kwotę 122.571,72 zł. Powódka podkreśliła, że dłużnik od wielu lat nie pracuje, utrzymuje się jedynie z zasiłku dla bezrobotnych, który pobiera w Niemczech. W ocenie powódki czynność prawna – przeniesienia własności nieruchomości została dokonana przez dłużnika ze świadomością pokrzywdzenia powódki. Dłużnik sprzedał swoje udziały za łączną kwotę około 200.000,00 zł i mając takie środki nie spłacił żadnych zobowiązań ani na rzecz zaległych alimentów ani też zaległych należności podatkowych. Powódka przez wiele lat pomimo trudności finansowych w miarę możliwości sama uiszczała należne podatki za działkę nr (...) położoną w G. przy ul. (...) i jej zdaniem pozwana wiedziała o istnieniu wierzytelności, a ponadto jest ona osobą bliską dla dłużnika, gdyż jest ona żoną brata dłużnika. Jednocześnie powódka zaznaczyła, że dłużnik wskutek omawianej czynności prawnej stał się niewypłacalny. Roszczenie swoje powódka oparła na treści przepisu art. 527 k.c., uznając, iż spełnione zostały wszystkie przesłanki w nim wymienione.

Pismem z dnia 31 stycznia 2012 r. G. A., M. A. (1) i S. A. (dzieci byłych małżonków A. i K. A. (1)) wstąpili do sprawy w charakterze strony powodowej i podtrzymali w całości żądanie powództwa A. A. (1).

Pozwana M. A. (2) wniosła o oddalenie powództwa w całości i o zasądzenie od powodów na jej rzecz zwrot kosztów zastępstwa adwokackiego według norm przepisanych, z uwzględnieniem kosztów opłaty skarbowej od pełnomocnictwa.

W uzasadnieniu pozwana wskazała, że z treści pozwu nie wynika, aby powódka A. A. (1) była wierzycielką zatem brak jest legitymacji do wystąpienia w sprawie w charakterze powódki. Ponadto pozwana zaprzeczyła, jakoby miała wiedzieć o tym, że dłużnik jest świadomy pokrzywdzenia wierzycieli. Powódka i dłużnik od lat zamieszkują poza granicami Polski i od momentu kiedy się rozwiedli pozwana ma tylko sporadyczny kontakt z dłużnikiem przy okazji

spotkań rodzinnych u teściowej. Pozwana nie wiedziała, że dłużnik działa na szkodę wierzycieli i nie wiedziała o istnieniu jakichkolwiek długów.

Pismem z dnia 11 czerwca 2012 r. pełnomocnik z urzędu podtrzymał imieniem wszystkich powodów żądanie uznania za bezskuteczną w stosunku do powodów umowy z dnia 11 marca 2011 r. objętej aktem notarialnym Rep. A. (...) (k. 17- 19) oraz umowy z dnia 1 kwietnia 2011 r. objętej aktem notarialnym Rep. A. (...) (k. 15-16).

Na rozprawie w dniu 10 września 2013 r. (k. 254) pełnomocnik powodów działający z urzędu cofnął pozew imieniem A. A. (1).

Na cofnięcie pozwu A. A. (1) wyraziła zgodę pozwana.

Wyrokiem z dnia 19 września 2013 roku Sąd Okręgowy w Szczecinie umorzył postępowanie w części z powództwa A. A. (1), zaś w pozostałym zakresie powództwo oddalił zasądając od powodów solidarnie na rzecz pozwanej kwotę 3217 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego oraz orzekając o kosztach nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powodom z urzędu.

Powyższe rozstrzygnięcie Sad Okręgowy oparł na następujących ustaleniach faktycznych:

A. A. (1) i K. A. (1) w przeszłości od 1987 r. byli małżeństwem. Wyrokiem Sądu Okręgowego w Szczecinie X Wydział Cywilnego Rodzinnego z dnia 18 listopada 2002 r., sygn. akt X RC 1393/00 zostało rozwiązane przez rozwód małżeństwo A. i K. A. (1) zawarte dnia 8 lipca 1987 r. w B. i zapisane w księgach Urzędu Stanu Cywilnego w G. za numerem (...).

Pozwana M. A. (2) jest szwagierką (żoną brata) K. A. (1) i wraz z mężem J. A. sporadycznie utrzymują wzajemne kontakty rodzinne. K. A. (1) był zadłużony u pozwanej i swojego brata na kwotę około 60.000,00 zł.

Powodowie A. A. (1), G. A., M. A. (1) i S. A. oraz pozwana M. A. (2) mieszkają w Niemczech na stałe. K. A. (1) również zamieszkuje w Niemczech na stałe, z tym, że osobno.

W okresie od dnia 1 lipca 2001 r. do dnia 8 marca 2004 r. Kraj Związkowy Brandenburgia w Niemczech poniósł koszty utrzymania S. A. w kwocie łącznie 4.457,70 Euro i w związku z tym Kraj Związkowy Brandenburgia wystąpił do K. A. (1) z roszczeniem o zwrot powyższej kwoty wraz z odsetkami.

W okresie od dnia 1 sierpnia 2000 r. do 7 lipca 2001 r. Urząd do spraw młodzieży (J.) w P. w Niemczech wypłacił świadczenia alimentacyjne na rzecz G. A. na łączną kwotę 1,478,66 Euro, a na rzecz S. A. w okresie od dnia 1 sierpnia 2000 r. do 8 marca 2004 r. w łącznej kwocie 5.903,12 Euro.

K. A. (1) wiedział o otrzymywaniu świadczeń alimentacyjnych przez powódki G. i S. A..

Pismem z dnia 13 września 2004 r. Kraj Związkowy Brandenburgia w Niemczech złożył skargę do Sądu Rejonowego w Prenzlau w Niemczech przeciwko K. A. (1) o zobowiązanie go do zapłaty świadczeń na utrzymanie S. A. w kwocie 4.457,70 Euro w okresie od dnia 01 lipca 2001 r. do dnia 8 marca 2004 r. Jednocześnie podkreślono, iż świadczenia zostały wstrzymane z dniem 8 kwietnia 2004 r., gdyż S. A. ukończyła dwunasty rok życia.

W dniu 19 marca 2009 r. pozwana M. A. (2) sprzedała M. J. i S. J. lokal mieszkalny nr (...), położony w G. przy ul. (...), obręb nr (...) składającego się z dwóch pokoi, kuchni łazienki i przedpokoju o łącznej powierzchni użytkowej 46,14 m² za cenę 200.000,00 zł. Niniejszy lokal mieszkalny stanowił jej majątek osobisty.

W dniu 11 marca 2011 r. została zawarta umowa sprzedaży między K. A. (1), a M. A. (2).

Na podstawie tej umowy K. A. (1) sprzedał M. A. (2) swoje udziały wynoszące 1/2 części w nieruchomości położonej w P., obręb nr (...), stanowiącej nie zabudowaną działkę nr (...) o obszarze 1,4941 ha, wpisanej w księdze wieczystej Kw nr (...) prowadzonej przez Sąd Rejonowy V Wydział Ksiąg Wieczystych w Goleniowie na rzecz K. i A. małżonków

A. na prawach ustawowej wspólności majątkowej oraz nieruchomości położonej w G. przy ulicy (...), obręb nr (...), stanowiącej zabudowaną działkę nr (...) o powierzchni 0,0611 ha wpisanej w księdze wieczystej Kw nr (...) prowadzonej przez Sąd Rejonowy V Wydział Ksiąg Wieczystych w Goleniowie na rzecz K. i A. małżonków A. na prawach ustawowej wspólności majątkowej. M. A. (2) nabyła te nieruchomości na majątek osobisty z majątku osobistego za pieniądze pochodzące ze sprzedaży lokalu mieszkalnego, stanowiącego przed sprzedażą jej majątek osobisty.

Strony przedłożyły między innymi prawomocny wyrok Sądu Okręgowego w Szczecinie X Wydział Cywilnego Rodzinnego z dnia 18 listopada 2002 r., sygn. akt X RC 1393/00 rozwiązujący przez rozwód małżeństwo A. A. (1) z K. A. (1) zawarte dnia 8 lipca 1987 r. w B. i zapisane w księgach Urzędu Stanu Cywilnego w G. za numerem (...).

Zgodnie z treścią § 6 tej umowy cena ustalona została przez strony na łączną kwotę 179.960,00 zł, w tym cena za udział w działce nr (...) na kwotę 149.410,00 zł, a cena za udział w działce nr (...) na kwotę 30.550,00 zł i cena ta została już zapłacona.

W dniu 1 kwietnia 2011 r. została zawarta umowa przeniesienia między K. A. (1), a M. A. (2).

Na podstawie tej umowy K. A. (1) w wykonaniu warunkowej umowy sprzedaży przeniósł na rzecz M. A. (2) swój udział wynoszący 1/2 część w prawie wieczystego użytkowania działki nr (...) o powierzchni 0,0726 ha położonego w P. przy ul. (...), obręb (...) dla której Sąd Rejonowy V Wydział Ksiąg Wieczystych w Goleniowie prowadzi księgę wieczystą Kw nr (...).

Zgodnie z treścią § 5 tej umowy cena ustalona przez strony na kwotę 25.410 zł została już zapłacona, co sprzedający potwierdził.

Wyrokiem z dnia 18 listopada 2002 r., w sprawie o sygn. akt X RC 1393/00 Sąd Okręgowy w Szczecinie rozwiązał przez rozwód małżeństwo powódki A. A. (1) z domu F. z pozwanym K. A. (1) zawarte dnia 8 lipca 1987 r. w B. i zapisane w księgach stanu cywilnego Urzędu Stanu Cywilnego w G. za numerem (...) z winy obu stron. Ponadto Sąd Okręgowy w Szczecinie w tym wyroku powierzył wykonywanie władzy rodzicielskiej nad małoletnimi dziećmi stron M. A. (1) urodzonym (...), G. A., urodzoną (...) i S. A. urodzoną (...) powódce A. A. (1), ograniczając władzę rodzicielską K. A. (1) do prawa współdecydowania o istotnych sprawach życiowych dzieci takich jak wybór szkoły, zawodu, sposobu leczenia, ustalił kontakty K. A. (2) z małoletnimi dziećmi stron M. A. (1), G. A. i S. A. w ten sposób, że zezwolił K. A. (1) na zabieranie dzieci w każdą pierwszą niedzielę miesiąca w godzinach od 11.00 do 17.00, a powódce nakazał wydanie K. A. (1) małoletnich w tak ustalonych terminach. Sąd Okręgowy w Szczecinie obciążył kosztami utrzymania i wychowania małoletnich dzieci stron oboje rodziców i z tego tytułu zasądził od pozwanego K. A. (1) na rzecz małoletnich M. A. (1), G. A. i S. A. alimenty w kwocie po 300 zł miesięcznie na każde dziecko, płatne z góry do dnia 15 każdego miesiąca z ustawowymi odsetkami w przypadku opóźnienia w płatności każdej z rat poczynając od uprawomocnienia się wyrok.

Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Goleniowie prowadzi postępowanie egzekucyjne z wniosku M. A. (1) przeciwko dłużnikowi K. A. (1) na podstawie tytułu wykonawczego: Sądu Okręgowego w Szczecinie z dnia 18 listopada 2002 r., sygn. akt X RC 1393/00 dotyczące egzekucji należności alimentacyjnych. Na dzień 2 kwietnia 2013 r. zaległość K. A. (1) z płatnością rat alimentów wynosiła 22.846,23 zł bez odsetek. Zaległość tego dłużnika w dniach: 11 marca 2011 r. i 1 kwietnia 2011 r. w płatności rat alimentów wyniosła 22.846,23 zł bez odsetek.

Postępowanie egzekucyjne w niniejszej sprawie jest całkowicie bezskuteczne.

Komornik sądowy przy Sądzie Rejonowym w Goleniowie prowadzi postępowanie egzekucyjne z wniosku S. A. przeciwko dłużnikowi K. A. (1) na podstawie tytułu wykonawczego: Sądu Okręgowego w Szczecinie z dnia 18 listopada 2002 r., sygn. akt X RC 1393/00 dotyczące egzekucji należności alimentacyjnych. Na dzień 02 kwietnia 2013 r. zaległość K. A. (1) z płatnością rat alimentów wyniosła 39.346,23 zł bez odsetek. Zaległość tego dłużnika w płatności rat alimentów w dniu 01 kwietnia 2011 r. wyniosła 32.146,23 zł bez odsetek, a w dniu 11 marca 2011 r. wyniosła 32.446,23 zł bez odsetek.

Postępowanie egzekucyjne w niniejszej sprawie jest całkowicie bezskuteczne.

Komornik sądowy przy Sądzie Rejonowym w Goleniowie prowadzi postępowanie egzekucyjne z wniosku G. A. przeciwko dłużnikowi K. A. (1) na podstawie tytułu wykonawczego: Sądu Okręgowego w Szczecinie z dnia 18 listopada 2002 r., sygn. akt X RC 1393/00 dotyczące egzekucji należności alimentacyjnych. Na dzień 02 kwietnia 2013 r. zaległość K. A. (1) z płatnością rat alimentów wyniosła 22.846,23 zł bez odsetek. Zaległość tego dłużnika w dniach: 11 marca 2011 r. i 01 kwietnia 2011 r. w płatności rat alimentów wyniosła 22.846,23 zł bez odsetek.

Postępowanie egzekucyjne w niniejszej sprawie jest całkowicie bezskuteczne.

W świetle powyższych ustaleń Sąd Okręgowy stwierdził, że postępowanie w przedmiotowej sprawie należało umorzyć w części z powództwa A. A. (1) wobec cofnięcia powództwa przez tę powódkę oraz wyrażenia zgody przez pozwaną tę czynność.

W stosunku do pozostałych powodów, to jest do M. A. (1), G. A. i S. A. powództwo okazało się bezzasadne w całości.

Przywołując reguły wykładni art. 527§ 2 k.c. Sąd Okręgowy stwierdził, iż powódka A. A. (1) nie posiadała legitymacji procesowej do wytoczenia powództwa na podstawie art. 527 § 1 k.c., bowiem w przeciwieństwie do pozostałych powodów nie była wierzycielem K. A. (1). Okoliczność ta nie miała jednak już znaczenia przy wyrokowaniu, albowiem w końcowej fazie procesu pełnomocnik powodów działający z urzędu cofnął pozew A. A. (1), na co wyraziła zgodę pozwana i doprowadziło to do umorzenia postępowania części dotyczącej żądania powódki A. A. (1) .

Nie było sporne w procesie, że powodowie M., S. i G. A. swoją wierzytelność wobec tego dłużnika wywodzili z prawomocnego wyroku Sądu Okręgowego w Szczecinie z dnia 18 listopada 2002 r. rozwiązującego małżeństwo powódki A. A. (1) z K. A. (1), na podstawie którego Sąd Okręgowy w Szczecinie obciążył kosztami utrzymania i wychowania małoletnich dzieci stron oboje rodziców i z tego tytułu zasądził od pozwanego K. A. (1) na rzecz małoletnich M. A. (1), G. A. i S. A. alimenty w kwocie po 300 zł miesięcznie na każde dziecko, płatne z góry do dnia 15 każdego miesiąca z ustawowymi odsetkami w przypadku opóźnienia w płatności każdej z rat poczynając od uprawomocnienia się wyrok.

Nie było również sporne w procesie, że dłużnik K. A. (1) sprzedał pozwanej M. A. (2) udział 1/2 w części nieruchomości położonej w G. przy ul. (...) – działka nr (...), dla której Sąd Rejonowy w Goleniowie prowadzi księgę wieczystą (...), udział 1/2 w części nieruchomości położonej w P., obręb (...) – działka nr (...), dla której Sąd Rejonowy w Goleniowie prowadzi księgę wieczystą (...). Ponadto bezspornym było też to, iż K. A. (1) umową z dnia 1 kwietnia 2011 r., przeniósł na rzecz pozwanej udział 1/2 część w prawie wieczystego użytkowania działki nr (...) o powierzchni 0,0726 ha nieruchomości położonej w P. przy ulicy (...), dla której Sąd Rejonowy w Goleniowie prowadzi księgę wieczystą (...).

Podkreślić trzeba też iż warunkiem skuteczności skargi pauliańskiej było wykazanie, iż K. A. (1) zawierając powyższe umowy i wyzbywając się majątku na rzecz swojej szwagierki miał świadomość pokrzywdzenia wierzycieli oraz że czynności te doprowadziły do ich pokrzywdzenia. Jeżeli chodzi o przesłankę pokrzywdzenia wierzycieli rozumianą jako niewypłacalność dłużnika powstałą na skutek dokonanej przez niego czynności prawnej to wskazać należy, iż ocena stanu niewypłacalności dłużnika zależy od rozmiarów całego majątku dłużnika. W rezultacie więc, gdy dłużnik nie ma dostatecznej ilości pieniędzy, ale dysponuje innymi składnikami mienia, których wartość pozwala na zaspokojenie wszystkich wierzycieli, nie można zasadnie stwierdzić, iż jest on niewypłacalny. W okolicznościach niniejszej sprawy oceniając niewypłacalność K. A. (1), należy zwrócić uwagę, iż w wyniku umów z dnia 11 marca 2011 r. i 1 kwietnia 2011 r. doszło do przesunięcia w istocie jedyne wartościowego składnika majątku dłużnika. Z powyższego wynika, iż w związku ze zmianą zaistniałą w majątku dłużnika korzyść uzyskała osoba trzecia, a skutkiem tej czynności była niemożność zaspokojenia się powodów jako wierzycieli K. A. (1) z tytułu należności alimentacyjnych z jego majątku.

Kolejną przesłanką do uwzględnienia powództwa z art. 527 § 1 k.c. jest świadomość dłużnika pokrzywdzenia wierzycieli wskutek dokonania zaskarżonej czynności prawnej. Dla skorzystania przez wierzyciela ze skargi pauliańskiej wystarczy, gdy niewypłacalność dłużnika uniemożliwia zaspokojenie wierzytelności tego wierzyciela, a

ma to miejsce wówczas, gdy zdawał on sobie sprawę, że wskutek dokonania czynności prawnej mógł spowodować niemożność zaspokojenia się wierzycieli z jego majątku, przy czym pokrzywdzenie wierzyciela należy oceniać nie według chwili dokonania czynności prawnej dłużnika z osobą trzecią, lecz według chwili jej zaskarżenia - wystąpienia z żądaniem uznania bezskuteczności czynności prawnej (vide - wyrok Sądu Najwyższego z dnia 22 marca 2001 r. sygn. akt V CKN 280/00, LEX nr 52793) i musi ona istnieć zarówno w chwili wystąpienia ze skargą pauliańską, jak i w chwili orzekania przez Sąd o żądaniu wierzyciela uznania czynności prawnej dłużnika za bezskuteczną.

Zdaniem Sądu w niniejszej sprawie nie zaistniała jednak przesłanka przesądzająca o skuteczności wniesionej przez powodów skargi pauliańskiej, a mianowicie świadomość dłużnika, iż działał z pokrzywdzeniem wierzycieli.

W niniejszej sprawie bezspornym jest, iż powodowie zamieszkują na stałe w Niemczech oraz fakt, iż w okresie od dnia 1 lipca 2001 r. do dnia 8 marca 2004 r. Kraj Związkowy Brandenburgia w Niemczech poniósł koszty utrzymania dziecka S. A. w łącznej kwocie 4.457,70 Euro i w okresie od dnia 1 sierpnia 2000 r. do 7 lipca 2001 r. Urząd do spraw młodzieży (J.) w P. w Niemczech wypłacił świadczenia alimentacyjne na rzecz G. A. łącznie kwotę 1,478,66 Euro, a na rzecz S. A. w okresie od dnia 1 sierpnia 2000 r. do 08 marca 2004 r. kwoty 4.457,70 Euro. Powyższa okoliczność, to jest pobieranie świadczeń alimentacyjnych na terenie N. została potwierdzona przez powódki: A. A. (1) oraz G. A.. Powódka A. A. (1) w końcowej fazie procesu odmówiła współpracy nie tylko z Sądem, ale też z pełnomocnikiem ją reprezentującym z urzędu (zasłaniając się niewiedzą co do charakteru prawnego otrzymywanych świadczeń) i nie wskazała Sądowi wszystkich kwot otrzymanych w toku postępowań w Niemczech np. nie wykazała czy otrzymywała alimenty od organów niemieckich na rzecz syna M. A. (1). Bezspornie też powódka nie ujawniła przed komornikiem sądowym działającym w Polsce, że otrzymuje różne kwoty (należności alimentacyjne świadczone na jej rzecz w zastępstwie dłużnika na terenie N.). Dłużnik K. A. (1) także wiedział o fakcie pobierania świadczeń alimentacyjnych w Niemczech przez powódki: G. A. i S. A., okoliczność tę akceptował.

Jak Sąd wyżej wskazał warunkiem skuteczności skargi pauliańskiej powodów M., S. i G. A. było wykazanie świadomości ich pokrzywdzenia, a czego powodowie nie wykazali zgodnie zasadą ciężaru dowodu określoną w art. 6 k.c.. Zdaniem Sądu dłużnik zawierając obie umowy z pozwaną, na podstawie których zbył swoje udziały w nieruchomości nie miał świadomości pokrzywdzenia powodów, bowiem wiedział on o otrzymywaniu przez nich świadczeń alimentacyjnych z niemieckich urzędów państwowych i tym samym był przekonany, że w ten sposób realizowany jest jego obowiązek alimentacyjny.

W konsekwencji zasadnym jest uznanie, że powodowie nie wykazali, iż w trakcie dokonania przedmiotowych czynności (sprzedaży udziałów w prawie własności i przeniesienie udziału w prawie wieczystego użytkowania), dłużnik miał świadomość ich pokrzywdzenia jako wierzycieli w rozumieniu art. 527 § 1 k.c.

Zawarte w pozwie i w dalszych pismach procesowych stwierdzenie, że oczywistym jest, iż K. A. (1) działał w zamiarze pokrzywdzenia powodów nie może się ostać, bowiem jest ono gołosłowne i nie znajduje potwierdzenia w materiale dowodowym zgromadzonym w sprawie.

Powodowie nie wykazali też w niniejszym procesie, że istniała świadomość osoby trzeciej o pokrzywdzeniu wierzycieli, która zachodzi wtedy, gdy osoba ta wie, że dłużnik działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli lub osoba ta przy zachowaniu należytej staranności mogła uzyskać taką wiedzę.

Powodowie chcieli skorzystać w niniejszym procesie z ułatwień dowodowych w zakresie świadomości osoby trzeciej, które wprowadził § 3 art. 527 k.c. (poprzez domniemanie, że jeżeli osobę trzecią łączył z dłużnikiem stosunek bliskości w chwili dokonania czynności prawnej krzywdzącej wierzyciela i okoliczność ta zostanie przez wierzyciela wykazana to nie ma on wówczas obowiązku udowadniania, że osoba trzecia wiedziała lub przy zachowaniu należytej staranności mogła się dowiedzieć o świadomości dłużnika pokrzywdzenia wierzycieli).

Pozwana M. A. (2) jest istotnie szwagierką K. A. (1), ale okoliczność ta w żadnym stopniu automatycznie nie przesądza o istnieniu stosunku bliskości pomiędzy nią a K. A. (1). Powodowie nie wykazali, iż relacje M. A. (2) i K. A. (1) mają taki charakter, że istnieją podstawy do skorzystania przez nich z opisanego wyżej domniemania.

Sąd dał w pełni wiarę relacji pozwanej, która zaprzeczyła, jakoby miała wiedzieć o tym, że dłużnik jest świadomy pokrzywdzenia wierzycieli. Powódka A. A. (1) i jej były mąż K. A. (1) od lat zamieszkują poza granicami Polski i od momentu kiedy się rozwiedli pozwana M. A. (2) ma tylko sporadyczny kontakt z K. A. (1) przy okazji spotkań rodzinnych u teściowej. Pozwana nie wiedziała zatem zawierając obie umowy, że K. A. (1) działa na szkodę wierzycieli i nie wiedziała o istnieniu jakichkolwiek długów. W ocenie Sądu relacja pozwanej ma swoje oparcie w realiach życiowych.

Reasumując niniejsze wywody jak wskazano wcześniej ciężar wykazania istnienia przesłanek z art. 527 k.c. spoczywał na stronie powodowej, jednak powodowie nie zdołali ich wykazać.

Dokonując ustaleń w niniejszej sprawie Sąd Okręgowy oparł się przede wszystkim na zgromadzonym w sprawie materiale dokumentarnym, w tym przede wszystkim wyroku Sądu Okręgowego orzekającego rozwód i czynności prawnych sporządzonych w formie aktów notarialnych. Powyższe dowody w sprawie zostały uznane za miarodajne i autentyczne których żadna ze stron nie kwestionowała. Sąd za wiarygodne uznał również dokumenty sporządzone w języku niemieckim i przetłumaczone na język polski przez tłumacza przysięgłego, bowiem nie zostały one również zakwestionowane przez strony. Ustalenia stanu faktycznego dokonano również na podstawie zeznań świadków: B. W., J. A., K. A. (1) i stron postępowania, które uzupełniały się wzajemnie i w żaden sposób nie były ze sobą sprzeczne.

Reasumując wobec braku spełnienia przesłanek z art. 527 k.c. powództwo M. A. (1), G. A. i S. A. należało oddalić, o czym orzeczono w pkt II sentencji.

Apelację od powyższego wyroku Sądu Okręgowego w Szczecinie z dnia 19 września 2013 roku wnieśli powodowie – M. A. (1), G. A. i S. A. – zaskarżając go w części oddalającej ich powództwo i zarzucając:

- obrazę przepisów postępowania, mających wpływ na treść orzeczenia, tj. art. 233 § 1 k.p.c, w zakresie dokonanych przez Sąd ustaleń, bez wszechstronnego rozważenia zebranego materiału w sprawie i w konsekwencji uznanie, iż dłużnik K. A. (1) i pozwana M. A. (2) działali bez świadomości pokrzywdzenia wierzycieli, podczas gdy analiza materiału dowodowego zebranego w sprawie, w tym w szczególności zeznań M. A. (2) i K. A. (1), prowadzi do wniosku przeciwnego, a także w zakresie uznania, iż relacje łączące M. A. (2) i K. A. (1), nie pozwalają na przyjęcie, iż istniał pomiędzy nimi bliski stosunek, opisany w art. 527 § 3 k.c.,

- obrazę przepisów postępowania, mających wpływ na treść orzeczenia, tj. art. 233 § 2 k.p.c, w zakresie dokonanych przez Sąd ustaleń, wbrew ustalonemu w postanowieniu o dopuszczeniu dowodu rygorowi i w konsekwencji uznanie, iż pozwana nabyła nieruchomości objęte postępowaniem na majątek osobisty z majątku osobistego za pieniądze pochodzące ze sprzedaży lokalu mieszkalnego, stanowiącego przed sprzedażą jej majątek osobisty, podczas gdy okoliczność ta nie została przez pozwaną w żadnej mierze udowodniona, została zakwestionowana przez pełnomocnika powodów, a w związku z brakiem przedstawienia przez pozwaną wyciągu z historii z rachunku bankowego zgodnie z zobowiązaniem Sądu we wnioskowanym przez powodów zakresie, oraz wobec ustalenia przez Sąd przy zobowiązaniu pozwanej do jej przedstawienia rygoru przyjęcia, iż przy zakupie nieruchomości nie doszło do przekazania przedmiotowych środków, okoliczność iż nie doszło do przekazania środków pieniężnych powinna zostać, w związku z biernością pozwanej, ustalona przez Sąd na zasadzie domniemania faktycznego;

Z daleko idącej ostrożności procesowej, w razie uznania, iż nie doszło do naruszenia przepisów postępowania, apelujący podnieśli zarzuty:

- obrazy przepisów prawa materialnego, tj. art. 528 k.c, poprzez jego niezastosowanie w sytuacji, gdy zawarte między pozwaną a K. A. (1) umowy były w rzeczywistości umowami darowizny,

- błąd w ustaleniach faktycznych, przyjętych za podstawę orzeczenia i mogących mieć wpływ na jego treść, w zakresie uznania przez Sąd, iż pozwana nabyła nieruchomości objęte postępowaniem na majątek osobisty z majątku osobistego za pieniądze pochodzące ze sprzedaży lokalu mieszkalnego, stanowiącego przed sprzedażą jej majątek osobisty, podczas gdy okoliczność ta nie została przez pozwaną udowodniona, a z zebranego w sprawie materiału dowodowego i z okoliczności sprawy wynika, iż w rzeczywistości nie doszło do przekazania środków pieniężnych, zaś zawarte między pozwaną M. A. (2), a K. A. (1) umowy sprzedaży nieruchomości, były jedynie pozorne.

Podnosząc tak sformułowane zarzuty apelujący wnieśli o zmianę wyroku w zaskarżonej części i uznanie za bezskuteczne w stosunku do powodów M. A. (1), G. A. i S. A. zawartych pomiędzy pozwaną a K. A. (1) umów sprzedaży nieruchomości zgodnie z żądaniem wyrażonym w treści pozwu oraz o zasądzenie od pozwanej na rzecz powodów kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego.

Pozwana wniosła o oddalenie apelacji w całości oraz o zasądzenie od powodów solidarnie na jej rzecz kosztów postępowania apelacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelację wywiedzioną przez powodów uznać należało na uzasadnioną.

W świetle utrwalonego w judykaturze stanowiska postępowanie apelacyjne, jakkolwiek jest postępowaniem odwoławczym, stanowi kontynuację postępowania przeprowadzonego przez sąd pierwszej instancji. Z tego też względu w orzecznictwie Sądu Najwyższego na gruncie art. 382 k.p.c. konsekwentnie wyrażany jest pogląd, że sąd apelacyjny ma nie tylko uprawnienie, ale wręcz obowiązek rozważenia na nowo całego zgromadzonego w sprawie materiału oraz przeprowadzenia jego samodzielnej oceny, przy uwzględnieniu zasad wynikających z art. 233§1 k.p.c. Na oczywistość tego obowiązku wskazuje się w szczególności w przypadku, gdy stroną wnosząca apelację zarzuciła sądowi pierwszej instancji wadliwość, naruszającą zasady płynące z art. 233§1 k.p.c. ocenę dowodów (por. m.in. postanowienie z dnia 17 kwietnia 1998 roku, II CKN 704/97, OSNC 1998/12/214; wyrok z dnia 7 maja 2003 roku, IVCKN 115/01, niepubl.)

W uchwale składu siedmiu sędziów z dnia 23 marca 1999 roku (III CZP 59/98; OSNC 1999/7-8/124) Sąd Najwyższy wyjaśnił, że sąd drugiej instancji może zmienić ustalenia faktyczne stanowiące podstawę wydania wyroku sądu pierwszej instancji bez przeprowadzenia postępowania dowodowego uzasadniającego odmienne ustalenia, chyba że szczególne okoliczności wymagają ponowienia lub uzupełnienia tego postępowania (por. także wyrok Sądu Najwyższego z dnia 11 stycznia 2006 roku, III CK 358/05).

Wynikająca z usytuowania sądu odwoławczego jako sądu meriti powinność ponownej kompleksowej oceny materiału procesowego doprowadziła do wniosku, że Sąd I instancji naruszył określone art. 233§1 k.p.c. zasady oceny zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego oraz oceny podstawy prawnej dochodzonego przez powodów roszczenia w stopniu skutkującym potrzebą wydania w sprawie orzeczenia reformatoryjnego w kierunku postulowanym przez apelujących.

W będącym podstawą roszczeń powodów w niniejszym procesie art. 527§1 k.c. przewiduje się, że gdy skutek czynności prawnej dłużnika dokonanej z pokrzywdzeniem wierzycieli osoba trzecia uzyskała korzyść majątkową, każdy z wierzycieli może żądać uznania tej czynności za bezskuteczną w stosunku do niego, jeżeli dłużnik działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli, a osoba trzecia o tym wiedziała lub przy zachowaniu należytej staranności mogła się dowiedzieć. Skarga pauliańska może mieć zastosowanie jedynie wówczas, gdy doszło do niewypłacalności dłużnika. Stąd też należy przyjąć, że podstawę zaskarżonej czynności stanowi dopiero taka sytuacja dłużnika, kiedy jego majątek nie wystarcza na zaspokojenie długów. Aby instytucja ta mogła być zastosowana muszą zostać łącznie spełnione następujące przesłanki: dokonanie przez dłużnika ważnej czynności prawnej, pokrzywdzenie wierzyciela, uzyskanie przez osobę trzecią korzyści majątkowej, świadomość dłużnika pokrzywdzenie wierzyciela w chwili

dokonywania czynności, świadomość osoby trzeciej o pokrzywdzeniu wierzyciela lub też możliwość powzięcia takiej informacji z zachowaniem przez nią należytej staranności, żądanie przez wierzyciela uznania danej czynności za bezskuteczną w stosunku do niego. Przesłanki powyższe muszą być spełnione w każdym przypadku – różnica polega jedynie na tym, iż niektóre z nich mogą być uznane za udowodnione, co nie jest równoznaczne z tym, że ustawodawca miałby zmieniać przesłanki w zależności od sytuacji. W każdym z przypadków występowania ze skargą ułatwienie ze strony ustawodawcy poszło w tym kierunku, że wierzyciel nie zawsze zobligowany jest do udowodnienia wszystkich przesłanek, albowiem udowodnienie zastąpione jest przez domniemanie. Jak każde domniemanie może być ono obalone, ale wówczas to na dłużniku i osobie trzeciej ciąży obowiązek obalenia domniemania, ciężar udowodnienia danego faktu spoczywa wówczas na osobie trzeciej, która zobowiązana jest do aktywnego działania, albowiem jeśli inicjatywy tej nie podejmie, wówczas domniemanie stanie się udowodnioną przesłanką.

Warunkiem podstawowym skuteczności zaskarżenia czynności prawnej dłużnika działającej ze szkodą wierzycieli jest ważnie zawarta czynność prawna między dłużnikiem a osobą trzecią. W przeciwnym bowiem wypadku może dojść do sytuacji, że czynność będzie mogła być zakwestionowana z powodu wad oświadczenia woli, w szczególności będzie nieważna, jeżeli okaże się, że została działana dla pozorów. Zgodnie bowiem z art. 83 §1 k.c. nieważne jest oświadczenia woli złożone drugiej stronie za jej zgodą dla pozorów; jeżeli oświadczenie takie zostało złożone dla ukrycia innej czynności prawnej, ważność oświadczenia ocenia się według właściwości tej czynności.

Najwięcej powiązań pomiędzy skargą pauliańską a oświadczeniem woli związanych jest właśnie z czynnościami pozornymi. Często bowiem zdarza się, że czynności będące przedmiotem zaskarżenia są dokonywane pozornie lub mają na celu wywołanie skutków innej czynności prawnej. Takim motywem wykorzystywanym często jest faktyczne zawarcie umowy darowizny pod pozorem umowy sprzedaży. Poddawano w tym kontekście pod ocenę problem, kto może powoływać się na pozorność dokonywanych przez dłużnika rozporządzeń na rzecz osób trzecich – czy tylko osoby, które daną czynność zawarły, czy także zainteresowany wierzyciel strony takiej umowy. Przyjęto, iż w przypadku czynności pozornych prostych, zawartych na szkodę wierzycieli, wierzyciele i osoby trzecie mogą się powoływać na nieważność danej umowy. Natomiast jeśli pod oświadczeniem pozornym ukrywała się inna czynność, zaskarżenie czynności ukrytej odbywa się w trybie skargi pauliańskiej. Do drugiej z wymienionych sytuacji nawiązuje część podniesionych przez skarżących zarzutów, a te mianowicie, iż umowa z dnia 11 marca 2011 roku oraz 1 kwietnia 2011 roku zawarte przez dłużnika z pozwaną nie były umowami sprzedaży, a faktycznie umowami darowizny. Wykazanie tej okoliczności miało istotne znaczenie dla oceny okoliczności sprawy, albowiem w jej realiach uruchamiałyby działanie zasady wynikającej z przepisu art. 528 k.c., zgodnie z którym jeżeli wskutek czynności prawnej dokonanej przez dłużnika z pokrzywdzeniem wierzycieli osoba trzecia uzyskała korzyść majątkową bezpłatnie, wierzyciel może żądać uznania czynności za bezskuteczną chociażby osoba ta nie wiedziała i nawet przy zachowaniu należytej staranności nie mogła się dowiedzieć, że dłużnik działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli. Ciężar wykazania w procesie, iż wskazane wyżej czynności działane zostały przez dłużnika z osobą trzecią za jej zgodą dla pozorów, zgodnie z ogólną regułą rozkładu ciężaru dowodu wyrażoną w przepisie art. 6 k.c. spoczywał w procesie na powodach. Zdaniem Sądu odwoławczego, wyniki przeprowadzonego w sprawie postępowania dowodowego nie dają podstaw, wbrew stanowisku skarżących, do uznania wskazanej wyżej okoliczności za udowodnioną. Wyprowadzanie takiej konkluzji z faktu nieprzedłożenia przez pozwaną wydruku historii jej rachunku bankowego pozostaje, zdaniem Sądu Apelacyjnego, zabiegiem zbyt daleko idącym – szczególnie w sytuacji, gdy pozwana przedłożyła do akt umowę sprzedaży stanowiącego jej własność lokalu mieszkalnego uwiarygadniając w ten sposób źródło posiadania dostatecznej ilości środków finansowych dla realizacji zobowiązań wynikających ze wskazanych wyżej umów z dnia 11 marca i 1 kwietnia 2011 roku.

Roszczenia powodów należało więc poddać ocenie w aspekcie wykazania przesłanek określonych przepisem art. 527§ 1-§3 k.c.. Nie podlegał dyskusji fakt działania przez dłużnika czynności prawnych z osobą trzecią w postaci sprzedaży udziałów w nieruchomościach położonych w G. i P.. Powodowie wykazali także, że przysługują im względem K. A. (1) wierzytelności w prawidłowo ustalonej przez Sąd Okręgowy wysokości wynikające z prawomocnego wyroku Sądu Okręgowego w Szczecinie z dnia 18 listopada 2002 roku w sprawie o sygn. X RC 1393/00. Wykazano, iż egzekucja świadczeń alimentacyjnych na rzecz powodów prowadzona przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w

Goleniowie w sprawie KMP 92/02 od kilkunastu lat pozostaje bezskuteczna. Bezsporny jest także fakt przysporzenia majątkowego na rzecz osoby trzeciej.

Weryfikacji podlegać zatem musiała okoliczność, czy czynność dłużnika została dokonana z pokrzywdzeniem powodów jako jego wierzycieli. W doktrynie panuje pogląd, że czynność zdziałana z pokrzywdzeniem wierzycieli to taka, na skutek której dłużnik stał się niewypłacalny, co znaczy, iż aktywa jego majątku są mniejsze, niż pasywa. Wierzyciel może realizować swoje prawa już wtedy, gdy niewypłacalność odnosi się przynajmniej do jego wierzytelności. Wierzyciel nie musi wykazywać, że dłużnik działał ze szczególnym zamiarem wyrządzenia szkody wierzycielowi. Może on ograniczyć się do udowodnienia, iż czynności dłużnika towarzyszyła świadomość pokrzywdzenia wierzycieli – tzn., że mógł on przewidzieć, iż w wyniku podjętej czynności może stać się niewypłacalny. Świadomość ta musi istnieć w chwili podejmowania czynności. Szkoda wierzycieli wynikająca z naruszenia prawa zaspokojenia, powstaje przez dokonanie czynności i nie polega już na zmianie majątkowej przez nie wywołanej, lecz powstaje na skutek takiego stanu faktycznego majątku dłużnika, który powoduje niemożność, utrudnienie lub odwleczenie zaspokojenia wierzyciela. Naruszenie prawa zaspokojenia obejmuje więc i utrudnienie i odwleczenie prawa zaspokojenia, gdyż niewątpliwie trzeba przyjąć uszczerbek także wówczas, gdy zaspokojenie można uzyskać jedynie wielkim nakładem kosztów i czasu. Z bezspornych ustaleń Sąd Okręgowy, potwierdzonych w szczególności przebiegiem czynności egzekucyjnych przeciwko dłużnikowi, wynika że w wyniku kwestionowanych czynności dłużnik wyzbył się w istocie ostatnich praw majątkowych, do których skierowanie egzekucji było możliwe, a nadto żadna należność z uzyskanych przez niego kwot nie została przeznaczona na spłatę zobowiązań wobec powodów. Zużycie ekwiwalentu uzyskanego z czynności prawnej przez dłużnika w całości lub w części w inny sposób, niż na zaspokojenie wierzyciela jednoznacznie wskazuje na zamiar jego pokrzywdzenia (por. także wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 12 czerwca 1996 roku, I ACr 853/96, OSA w Warszawie, 1997 r., Ne 3, poz. 23).

Odmienne, aniżeli uczynił to Sąd Okręgowy, Sąd odwoławczy ocenia, iż okoliczności sprawy wskazują na to, iż dłużnik działał ze świadomością pokrzywdzenia powodów. Zgodnie z wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 10 stycznia 1995 roku (I ACr 1014/94; OSA 1995, Nr 2, poz. 6) do przyjęcia świadomości dłużnika pokrzywdzenia wierzycieli, o którą chodzi w art. 527§1 k.c. wystarczy, by dłużnik takie pokrzywdzenie przewidywał w granicach ewentualności. Rzeczą obojętną przy tym jest, do którego z wierzycieli się ona odnosiła. Udowodnienie przez wierzyciela istniejącej po stronie dłużnika świadomości pokrzywdzenia wierzycieli należy niewątpliwie do najbardziej skomplikowanych przesłanek. Świadomość bowiem jest stanem wewnętrznym każdej osoby, stąd też ustawodawca – mając na uwadze powyższą trudność - nie wymaga od wierzyciela szczególnej formy dowodów. W grę wchodzi raczej określony zestaw faktów i dowodów, który w sposób również pośredni, ale logiczny może wykazać, że przesłanki zapisów kodeksowych zostały spełnione. Z akt postępowania egzekucyjnego KMP 92/02 wynika w sposób nie budzący wątpliwości, iż dłużnik miał świadomość wszczęcia i prowadzenia przeciwko niemu postępowania egzekucyjnego przez Komornika Sadowego przy Sądzie Rejonowym w Goleniowie. Nie występował nigdy ani z powództwem przeciwegzekucyjnym, ani też z innymi wnioskami co do np. ewentualnego umorzenia postępowania egzekucyjnego. Świadczenia na rzecz powodów ze strony organów niemieckich wypłacane były przez określone okresy czasu (do czasu osiągnięcia przez dziecko określonego wieku), a niewątpliwie fakt ich wypłaty nie mógł stać się dla dłużnika podstawą do przyjęcia, że państwo niemieckie bezzwrotnie przejęło realizację jego obowiązków alimentacyjnych względem dzieci. Ponieważ obowiązków tych od bardzo wielu lat nie realizował, nie można zgodzić się z konkluzją Sądu, aby wyzbywając się w 2011 roku jedynych istotnych składników swego majątku działał bez świadomości pokrzywdzenia wierzycieli. Zwraca uwagę fakt, że daty zawarcia przez dłużnika kwestionowanych umów zbiegają się w czasie ze zwiększeniem przez wierzycieli oraz komornika aktywności w podejmowanych czynnościach egzekucyjnych.

Wbrew stanowisku Sądu I instancji Sąd Apelacyjny uznając pozwaną za osobę bliską dłużnika w rozumieniu art. 527§3 k.p.c. przyjął, iż nie obaliła ona skutecznie wynikającego z powyższego przepisu domniemania, iż miała świadomość o działaniu dłużnika ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli. Zdaniem Sądu odwoławczego twierdzenia i zeznania pozwanej w tym zakresie, a także zeznania J. A. są niewiarygodne i sprzeczne z zasadami doświadczenia życiowego. Dłużnik jest bratem męża powódki, a zatem członkiem najbliższej rodziny, zamieszkuje na terenie tego samego kraju, spotykają przy okazji spotkań i uroczystości rodzinnych. Już więc przy założeniu zachowania przez pozwaną należytej

staranności przy zawieraniu rzeczonych umów należałoby przyjąć, iż mogła ona bez trudu powziąć informacje co do działania dłużnika ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli.

Wzgląd na wskazane wyżej okoliczności sprawił, że Sąd Apelacyjny zmienił zaskarżony wyrok uznając za bezskuteczne w stosunku do powodów umowy sprzedaży udziałów do 1/2 części w prawie własności nieruchomości w P. oraz G. i prawie wieczystego użytkowania nieruchomości w P. z dnia 11 marca i 1 kwietnia 2011 roku, zgodnie z żądaniem pozwu.

O kosztach procesu za pierwszą i drugą instancję orzeczono na podstawie art. 98 k.p.c. oraz § 6 pkt 6, § 13 ust. 1 pkt 2 i § 19 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (t.j. Dz.U. z 2013 r., poz. 461).

Marta Sawicka Danuta Jezierska Edyta Buczkowska-Żuk